KANSALLISARKISTO

26.9.2025 KA/19547/20.00/2025

Eduskunnan sivistysvaliokunnalle

siv@eduskunta.fi

Hallituksen esitys eduskunnalle kielitutkintoja koskevan lainsäädännön muuttamisesta HE 102/2025vp

Eduskunnan sivistysvaliokunta on pyytänyt Kansallisarkistolta kirjallista asiantuntijalausuntoa hallituksen esityksestä kielitutkintoja koskevan lainsäädännön muuttamisesta. Esityksessä ehdotetaan muun muassa nykyisen valtionhallinnon kielitutkintojärjestelmän lakkauttamista ja sulauttamista osaksi yleisiä kielitutkintoja. Lisäksi tutkintoprosessia olisi tarkoitus sujuvoittaa. Yksi olennaisista muutoksista on digitaalisen asioinnin ja tiedonhallinnan (asianhallinnan) mahdollistaminen.

Hallituksen esityksessä tarkastellaan laajasti tiedonhallinnan ja asianhallinnan vaikutuksia, mikä on tärkeää, koska asiaan kytkeytyy myös tietosuojaan ja yksittäisen henkilön oikeusturvaan liittyviä kysymyksiä. Jälkimmäisestä syystä tiedot henkilön suorittamien kielitutkintojen tai niiden osakokeiden tutkintokielistä, saaduista taitotasoarvioista, tutkintokertojen ajankohdasta sekä tiettyjen maksuttomien suorituskertojen käyttämisestä säilytettäisiin 110 vuotta tutkinnon ajankohdasta.

Kansallisarkisto kiinnitti jo kesän lausuntokierroksella huomiota em. tietojen todella pitkään säilytysaikaan. Se tarkoittaa tämänhetkisen käytännön mukaan sitä, että Opetushallituksen on vastattava tutkinnon suorittajien tietojen säilyttämisestä käytännössä pysyvästi. Tällainen velvoite asettaa Opetushallitukselle huomattavia digitaaliseen säilyttämiseen ja tiedon elinkaareen liittyviä velvoitteita.

Kansallisarkisto on aiemminkin kiinnittänyt huomiota monissa lausunnoissaan pitkiin säilytysaikoihin, joita koskevat velvoitteet tulevat julkishallinnon organisaatioiden kannettaviksi. Pitkä säilytysaika tarkoittaa yli 10 vuoden mittaista aikaa. Toiminnallisesti ja taloudellisesti huomattavasti järkevämpää olisi siirtää pitkän säilytystarpeen omaavat tiedot Kansallisarkiston digitaaliseen arkistotietovarantoon mahdollisimman tuoreina. Silloin ne eivät jäisi julkishallinnon organisaation vastuulle, vaan niistä vastaisi Kansallisarkisto, jonka lakisääteisiin tehtäviin säilyttäminen/arkistointi ja tällaisten tietoaineistojen käyttöön antaminen kuuluvat. Yleisten kielitutkintojen tutkintorekisteriä koskevaan pykälään tulisi sen takia lisätä ainakin se, että Kansallisarkisto päättää tutkintorekisterin tietojen arkistoinnista ja niiden siirtoajankohdasta Kansallisarkistoon.

Pääjohtaja Päivi Happonen

Kansallisarkisto Rauhankatu 17 PL 258, 00171 Helsinki Puh. 029 533 7000 kirjaamo@kansallisarkisto.fi
Riksarkivet Fredsgatan 17 PB 258, 00171 Helsingfors Tfn kansallisarkisto.fi

KANSALLISARKISTO

26.9.2025 KA/19547/20.00/2025

Sähköisesti allekirjoitettu - Elektroniskt underskriven - Digitally signed
26.09.2025 Happonen Päivi pääjohtaja

Kansallisarkisto Rauhankatu 17 PL 258, 00171 Helsinki Puh. 029 533 7000 kirjaamo@kansallisarkisto.fi
Riksarkivet Fredsgatan 17 PB 258, 00171 Helsingfors Tfn kansallisarkisto.fi